

Saludos Amigos

Saludos Amigos

En sjelden reiseskildring fra Disneys besøk i Sør-Amerika. Filmen byr på noen høydepunkter, men er for ujevn til å engasjere gjennom hele turen.

Saludos Amigos

Norman Ferguson, Wilfred Jackson, Jack Kinney, Hamilton Luske, Bill Roberts

Walt Disney Pictures

1942

Buena Vista

4:3

Dolby Digital 5.1

43 min.

2

4

Hilsen fra Sør-Amerika

Annen verdenskrig og den eskalerende amerikanske involveringen i krigen kom usedvanlig ubeleilig for Walt Disney og hans gryende imperium. På begynnelsen av 1940-tallet hadde Disney plassert så godt som alle inntektene fra suksessen med *Snøhvit og de syv dvergene* (1937) inn i kostbare og mindre suksessfulle helaften animasjonsfilmer som *Fantasia* (1940), *Pinocchio* (1940), *Dumbo* (1941) og *Bambi* (1942). Og ikke minst hadde etableringen av Disney-studioet krevd mye av sparekassa. Dermed kom krigen og bortfallet av de europeiske markedene særdeles ubeleilig for et hardt prøvet studio.

Svaret for Disney, og USA for så vidt, var å vende nesene mot de nærmest utforskede markedene i Sør- og Latin-Amerika. Høsten 1941 drar Disney og en gruppe animatører, bakgrunnskunstnere og musikere på en rundreise på dette «nye» kontinentet for å bygge relasjoner på vegne av Disney og USA, samt for å hente inspirasjon fra de rike kulturene sør for de forente statene. De umiddelbare resultatene fra turen oppsummeres i filmen *Saludos Amigos* (1942), som er halvt realfilm reisedokument og halvt animerte eventyr med kjente og ukjente karakterer. To år senere manifesterer inspirasjonen fra turen seg på ny gjennom oppfølgerfilmen *The Three Caballeros* hvor realfilm møter animasjon igjen.

Saludos Amigos danner opptakten på en periode i Disney-imperiet hvor de tradisjonelle langfilmene legges på hylla og studioet produserer isteden seks «episodefilmer» i perioden fra 1942 til 1949. Filmene er satt sammen av flere kortfilmer med et mer eller mindre felles tema. For mange utgjør disse filmene en mindreværdig periode i Disney-kanonen, men også i disse filmene er det sekvenser som er meget severdige.

At

Saludos Amigos er inkludert som nummer seks i rekken av Disneys klassiske langfilmer kan komme som en overraskelse for mange. Filmen er kun 43 minutter lang og kvalifiserer neppe som en langfilm i så måte. Innholdet fordeles mellom en reisedokumentar, hvor man ser animatører og andre kunstnere fra Disney-teamet og deres møte med sør-amerikansk kultur, samt fire animerte sekvenser hvor inspirasjonen fra turen manifesteres.

I episoden

Lake Titicaca introduseres Donald for kulturen og naturen rundt den høytliggende innsjøen som tittelen henspeiler på. I tillegg til lokalbefolkningen møter Donald også en kranglevoren Lama som byr på en rekke komiske hendelser.

Derneft møter vi det lille postflyet

Pedro blant høyfjellene i Chile. Da både moren og faren er for syke til å kjøre posten over fjellene får Pedro sin ilddåp og må takle de lumske vindene og andre utfordringer som omkranser fjellpasset.

I episoden

El Gaucho Goofy dukker Langbein opp som amerikansk cowboy fra tjukkeste Texas. Da han transporteres til den argentinske pampasen blir han utfordret til å gjøre seg kjent med gauchoens utstyr og ritualer med komiske konsekvenser.

Filmen avsluttes med Donalds møte med den brasilianske samba og papegøyen José Carioca i episoden

Aquarela do Brasil. Her kombineres den sør-amerikanske fargerike musikalitet med Disney-kunstnerens forståelse for bevegelse og timing.

De dokumentariske sekvensene er interessante nok som bilder fra sør-amerikansk hverdag og fest på begynnelsen av 1940-tallet. Disney-kunstnerne er forståelig nok mest opptatt av de visuelle særtrekkene, så som dyreliv, flora og fauna, klesdrakter og mennesketyper. Musikk har helt siden starten spilt en viktig rolle i Disneys filmer, og det var følgelig naturlig å ha med komponister og musikere med på reisen. Dermed fanges også de lokale musikktradisjonene på film og inkorporeres i animasjonen.

De animerte sekvensene holder relativt høy Disney-kvalitet, selv om ressursene brukt på disse episodene nok gjenspeiler produksjonen av øvrige kortfilmer fra perioden fremfor de gjennomarbeidede langfilmene fra årene i forveien. I tillegg ble mange av de faste fra Disneys kreative team utkommandert til å gjøre tjeneste for den amerikanske krigsmakten, slik at de kreative kreftene var tappet på linje med økonomien.

Like fullt er det flere kostelige animerte sekvenser å finne i løpet av filmen. Introduksjonen av de nye karakterene Pedro og ikke minst papegøyen José Carioca (som også dukker opp blant hovedrollene i

The Three Caballeros) byr på minneverdige scener. Skildringen av Pedros strabaser er gripende og atmosfæren i fjellene er godt skildret. Likeså engasjerende er Donalds fargerike møte med brasiliansk løssluppenhet i

Aquarela do Brasil. Her spiller selvsagt også musikken en avgjørende rolle.

I ettertid er

Saludos Amigos mest å regne som en kuriositet i Disneys produksjonsrekke. Reiseskildringer har ikke vært å finne blant Disneys filmer verken før eller siden. På den annen side kan animasjonens fargerike bilde av fremmede kulturer vært til inspirasjon for Carl Barks' eventyrlige eskapader med Donald og onkel Skrue i bladform.

Saludos Amigos er intet must for barnefamilier på jakt etter billig barnevakt noen timer, mens for donaldister og dess like er filmen en vesentlig brikke i puslespillet rundt Disney.

Utgivelsen:

Til å være 64 år gammel holder

Saludos Amigos høy bilde kvalitet. Det er aldrigstegn å legge merke til, særlig på realfilm-opptakene fra turen, men animasjonen har gått igjennom iherdig restaurering. Bildet er rensket for visuell støy og komprimeringen er gjort slik at ikke overgangen til DVD-formatet bidrar til å forverre kvaliteten. Bildeformatet er i 4:3, nært opptil originalens visningsformat.

Lydsiden er neddempet til tross for at den er oppdatert til dagens standard; Dolby Digital 5.1. Filmen er kun å finne på originalspråket med teksting på de fleste nordiske språk i tillegg til engelsk.

Ekstramaterialet består av en halvtimes dokumentar om Disneys sør-amerikanske reise. Dette må sies å være for de spesielt interesserte med glimt av skisser og øyeblikksinntrykk fra reisen.

Alt i alt en grei utgivelse av en uvanlig Disney-film.

Anmeldt av Tom-Erik Lønnerød, 05.12.06

Anmeldelsen publiseres i samarbeid med Hjemmekinoguiden DVDnett.no

Takk til Buena Vista for anmeldereksemplar.

Relaterte utgivelser:

Saludos Amigos er inkludert i utgivelsen
Walt Disney - 5 tidløse klassikere sammen med følgende filmer:

[The Three Caballeros](#)

[Make Mine Music](#)

[Melody Time](#)

[The Adventures of Ichabod and Mr. Toad](#)

Ja

[saludosamigos_cover](#);